

Programma van maatregelen Berlare – Kruyenberg (fase 2)

Natasja Reyns

Temse
2018

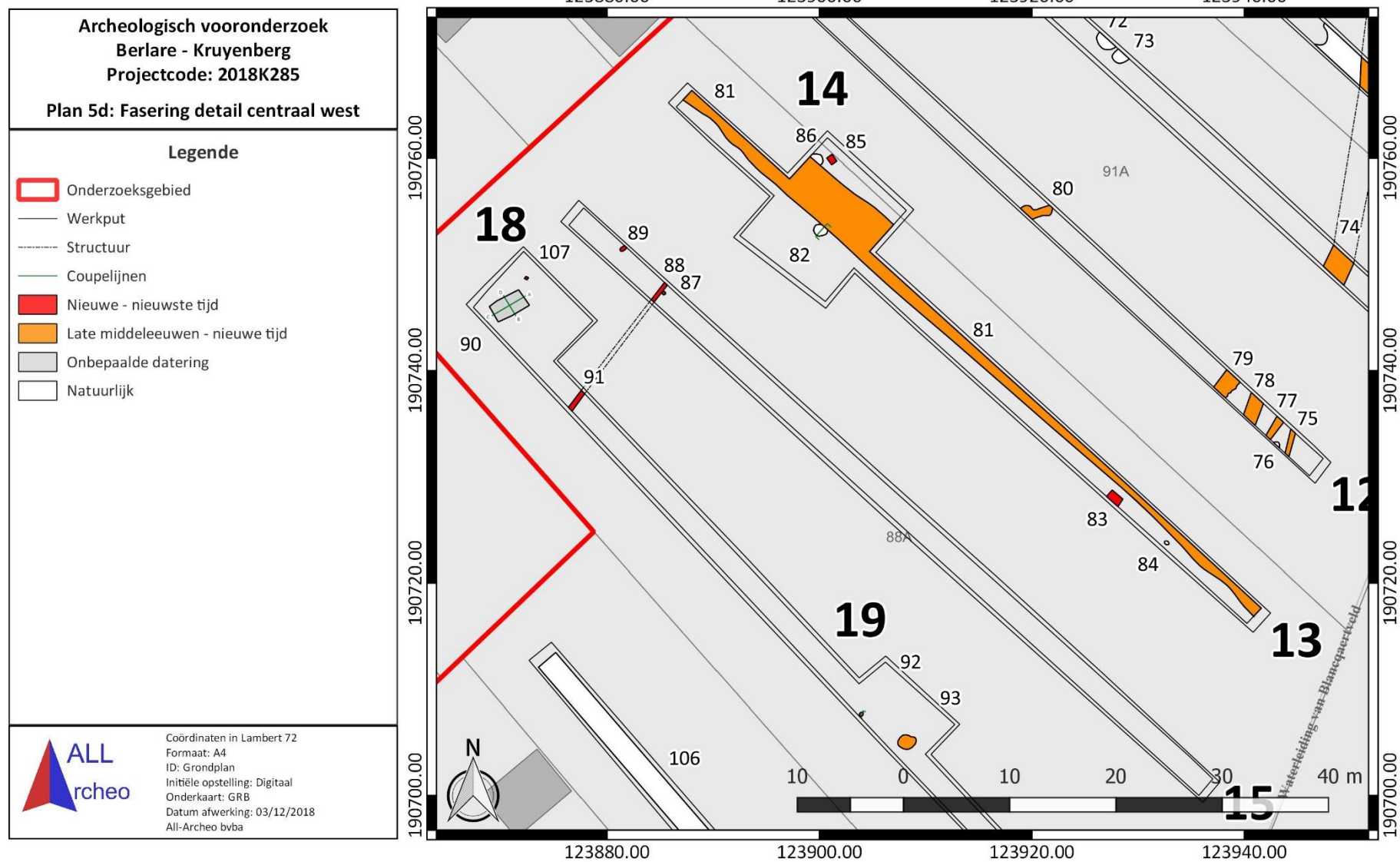
Gemotiveerd advies

Het was mogelijk om al het vooronderzoek uit te voeren dat noodzakelijk is om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en de waarde van het archeologische erfgoed. Het uitgevoerde vooronderzoek omvat een landschappelijk booronderzoek (projectcode: 2018H15), een verkennend archeologisch booronderzoek (projectcode: 2018I65) en een proefsleuvenonderzoek (2018K285).

Binnen de te onderzoeken zone werden archeologische resten verwacht uit de steentijd tot de middeleeuwen. Naar aanleiding van het archeologische potentieel dat bleek uit het bureauonderzoek, werd een landschappelijk en een verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Er is sprake van een goed bewaard bodemarchief met de restanten van een paleobodem. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werden echter geen aanwijzingen voor een goed bewaarde steentijd artefactsite aangetroffen. De kans is bijgevolg klein dat een goed bewaarde steentijd artefactensite aanwezig is. De vastgestelde bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied maakt wel dat relevante archeologische sporen nog aanwezig konden zijn op het terrein. Deze vraagstelling werd verder onderzocht aan de hand van een proefsleuvenonderzoek.

Het proefsleuvenonderzoek heeft de informatie uit het bureauonderzoek, het landschappelijk bodemonderzoek en het verkennend archeologisch booronderzoek kunnen aanvullen en bijstellen. Het is nu duidelijk dat in de te onderzoeken zone hoofdzakelijk archeologische sporen aanwezig zijn uit de late middeleeuwen tot de nieuwste tijd. Ze zijn te interpreteren als resten van landbouwactiviteiten en van landindeling. Daarnaast is er ook een groot aantal natuurlijke sporen aanwezig. Enkel een houtskoolmeiler met een voorlopig onbepaalde datering wijst op ambachtelijke activiteiten binnen het onderzoeksgebied. Gezien de geïsoleerde ligging aan de rand van het onderzoeksgebied en gezien de aard van de activiteit is de kans op bijkomende gerelateerde sporen binnen het onderzoeksgebied laag.

De aangetroffen sporen werden voldoende gedocumenteerd tijdens het uitgevoerde vooronderzoek, zodat behoud in situ niet nodig geacht worden. Bijkomend archeologisch onderzoek in de vorm van een opgraving houdt onvoldoende potentieel op kennisvermeerdering in om de kosten van bijkomend archeologisch onderzoek te rechtvaardigen. Wel is het relevant om verder onderzoek te doen op de stalen die genomen werden van de houtskoolmeiler (S90). Verder onderzoek van deze natuurwetenschappelijke stalen is relevant om meer inzicht te verkrijgen in de ontginning van het gebied in het verleden. In functie daarvan wordt een programma van maatregelen voor verdere verwerking opgesteld.

Figuur 1: Detailplan fasering westen met de houtschoolmeiler (S90) waarvoor verder natuurwetenschappelijk onderzoek wordt geadviseerd

Programma van maatregelen voor verdere verwerking

Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het doel van het onderzoek is het exploiteren van het aanwezige potentieel aan kennisvermeerdering.

Dit kan door middel van volgende onderzoeksvragen:

- Kan de interpretatie van het spoor als houtskoolmeiler bevestigd worden?
- Wat is de datering van het spoor?
- Wat is het spectrum aan gebruikte houtsoorten en wat is de verhouding er tussen?
- Hoe past de aangetroffen houtskoolmeiler binnen het regionale landschap uit de geattesteerde periode?
- Sluit de houtskoolmeiler qua type aan bij de andere in de regio aangetroffen houtskoolmeilers en hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen de bestaande archeologische kennis van de regio?

Onderzoeksstrategie en methode en technieken

Het betreft een natuurwetenschappelijk onderzoek op de ingezamelde stalen van een als houtskoolmeiler geïnterpreteerd houtskoolrijk spoor, S90. De kuil bevatte twee lagen. Laag a is de lichtgrijze vulling die ook aan het vlak zichtbaar is, en laag b is een houtskoollaag. Het spoor werd opgedeeld in vier kwadranten. Beide lagen werden bemonsterd aan de hand van bulkmonsters van 20 l. De vulling van het spoor moet nog nat uitgezeefd worden op maaswijdtes van 5, 2 en 0,5 mm. Van elk staal dient een referentiestaal bewaard te worden van 1 l, dat niet uitgezeefd wordt.

De houtskool uit laag b kan gebruikt worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek, waarbij bepaald kan worden welke houtsoort(en) werden gebruikt. Ook kan er een ¹⁴C-datering op uitgevoerd worden, waardoor dit spoor gedateerd kan worden.

Staalname en conservatie

Er dient een assessment en verwerking, naast een eventueel analyseonderzoek uitgevoerd te worden op de ingezamelde stalen. De methode dient te voldoen aan de bepalingen van hoofdstuk 20 uit de Code van Goede Praktijk. De methode met betrekking tot de toepassing van conservatie dient te voldoen aan de bepalingen in Deel 4 van de Code van Goede Praktijk. Of conservatie noodzakelijk of wenselijk is, moet blijken uit het conservatie assessment.

Volgende onderzoeken dienen in het kader van het assessment initieel uitgevoerd te worden:

- 1 x ¹⁴C-datering
- 1 x waardering houtskool

Deze dienen gevolgd te worden door volgende analyse, wanneer uit het assessment blijkt dat de uitvoering ervan zinvol is:

- 1 x soortdeterminatie houtskool (min. 150 determinaties per staal)

Schatting duur

Het assessment en de verwerking samen wordt geschat op 1 werkdag en de rapportering op 2 werkdagen. De termijn voor natuurwetenschappelijk onderzoek en eventuele conservatie wordt geschat op 4 werkdagen. Dit maakt dat de totale duur van het onderzoek naar schatting 7 werkdagen bedraagt. De werkelijke duur van kan afwijken van de schatting. De duur is niet gelijk aan de benodigde doorlooptijd. De schatting is enkel indicatief.

Kostenraming

Op basis van de voorziene uitvoeringsmethoden, schatting van de termijn en voorziene inzet van betrokken actoren, wordt volgende raming van de kosten vooropgesteld:

Assessment en verwerking: 320 euro

Natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie: 1010

Rapportering: 320 euro

Dit komt op een raming van 1650 euro. De werkelijke kostprijs kan afwijken van de raming. De raming is enkel indicatief.